

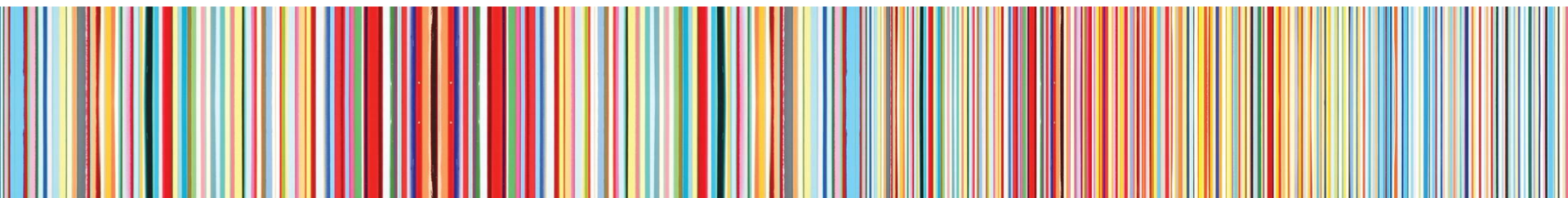
za duševno zdravje

NACIONALNI PROGRAM DUŠEVNEGA ZDRAVJA

Izkušnje pacientov z obravnavo v Centru za duševno zdravje Koper

Predstavlja: dr. Irena Makivić

Soavtorice: Nina Ropret, Marjeta Ferlan Istinič, Anja Kragelj

O meni

Vodja evalvacije in raziskovanja NPDZ na NIJZ

- Razvoj orodij in procesov v raziskovanju in evalvaciji.
- Raziskovanje **izkušenj pacientov** s strokovno obravnavo na področju duševnega zdravja.

Zanimajo me področja duševnega zdravja: stres, spanje in **opolnomočenja pacientov**, ki štejejo kot ključne za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju.

Resolucija NPDZ 2018-2028

V Nacionalnem programu
duševnega zdravja
(Program MIRA)
je zapisanih
8 strateških ciljev,
ki jih želimo doseči v
desetletnem obdobju trajanja
programa

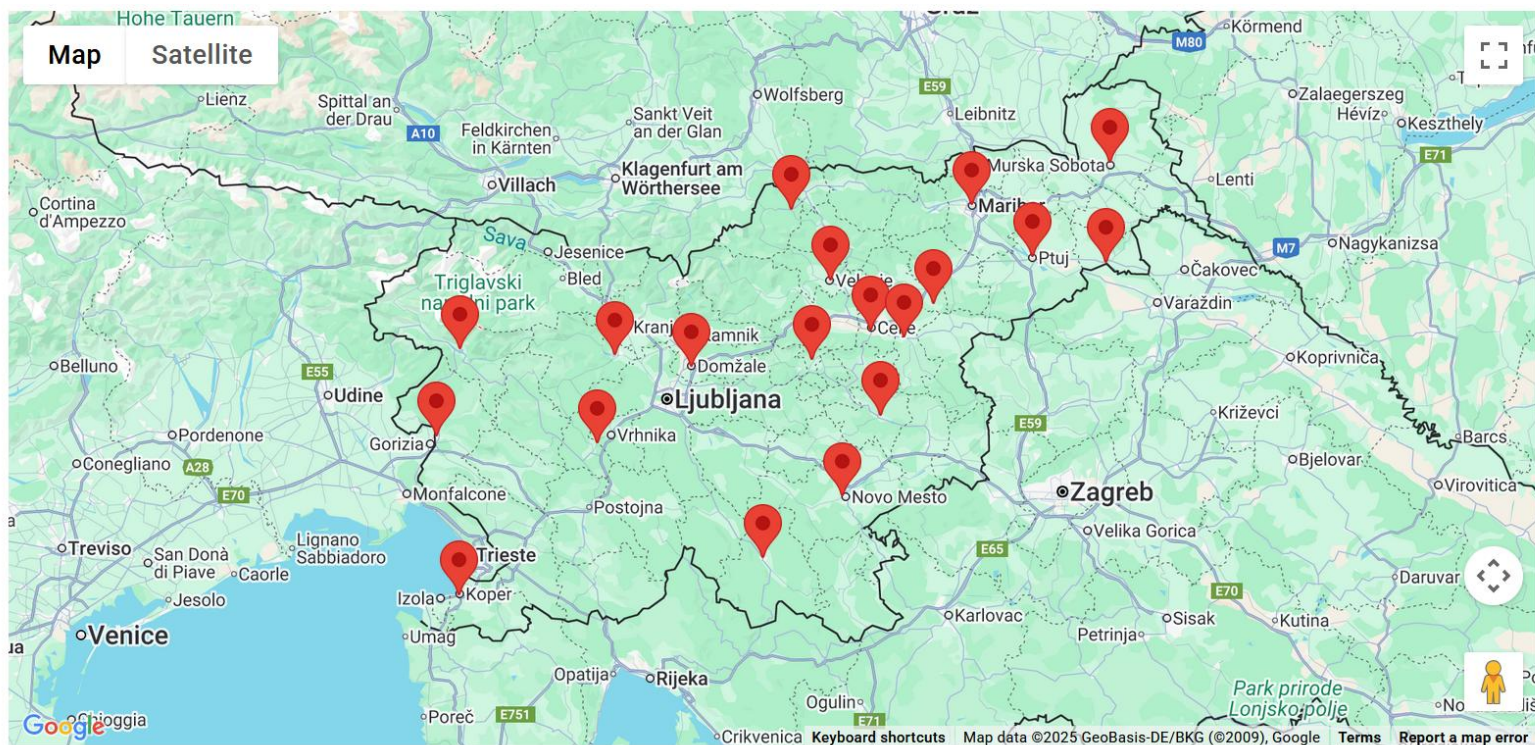

Centri za duševno zdravje

- Znotraj 4. strateškega cilja: Zagotavljanje dostopnosti celostne in kakovostne obravnave na področju duševnega zdravja v skupnosti
- Se nahaja specifični cilj: **Zagotavljanje dostopnosti** interdisciplinarnih timov in skupnostne obravnave odraslih z duševnimi motnjami na primarni ravni
- Ukrep: **vzpostavitev mreže 25 regijskih CDZO**, ki zagotavljajo preventive ter celostno, multidisciplinarno ambulantno in skupnostno obravnavo odraslih ter starejših na geografskih območjih z okvirno 80.000 prebivalci, od tega približno 64.000 odraslimi prebivalci v starosti 20 let in več.

Centri za duševno zdravje

Centri za duševno zdravje odraslih

Multidisciplinarni team:

AMB – ambulantna obravnava

SPO – skupnostna obravnava

Že vzpostavljeni:

CENTER ZA DUŠEVNO ZDRAVJE	
MURSKA SOBOTA	marec 2019 (+ pilot)
PTUJ	marec 2019
TRBOVLJE	oktober 2019 (+ pilot)
RAVNE NA KOROŠKEM	oktober 2019 (+ pilot)
NOVA GORICA	oktober 2019
ORMOŽ	oktober 2019
VELENJE	november_2019
KOČEVJE	december_2019
CELJE	december_2019
POSAVJE	december 2019 (+ pilot)
KOPER	september_2021
LOGATEC	oktober_2021 - tim 1 avgust_2023 - tim 2
TOLMIN	november 2021 (SPO), junij 2022 (AMB)
MARIBOR	november_2021
DOMŽALE	november_2021
ŠENTJUR	avgust 2022 (SPO), september 2022 (AMB)
ŠKOFJA LOKA	januar 2024 (AMB)
SLOVENSKE KONJICE	september 2024 (AMB), marec 2025 (SPO)
NOVO MESTO	SPO (2013 kot delo ZD, 1.4.2025 integriran v CDZO), AMB (september 2024)

V načrtu za prihodnje:

Ljubljana (4x)

Jesenice

Maribor (dodaten tim)

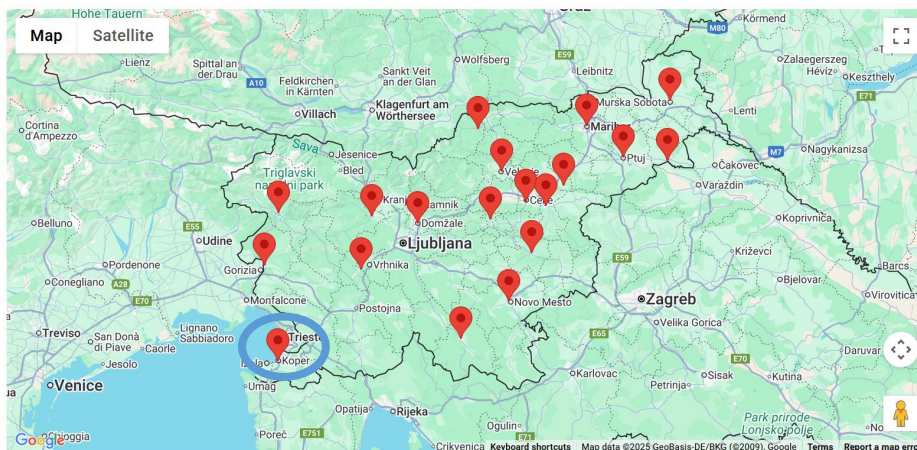
Metoda raziskave

- Presečna pregledna raziskava na področju duševnega zdravja na primarnem nivoju zdravstvenega varstva
  mnenja in izkušnje
- Zagotovljena popolna anonimnost

Metoda raziskave

- 17 CDZO: 4 mesece terenskega dela
- SODELUJOČI: vsi starejši od 18 let, ki so opravili specialistično obravnavo v CDZO
- VPRAŠALNIK (fizična in spletna oblika)
 - AMBULANTNA obravnavo: 5 sklopov, 33 vprašanj
 - SKUPNOSTNA obravnavo: 5 sklopov, 27 vprašanj

CDZO Koper

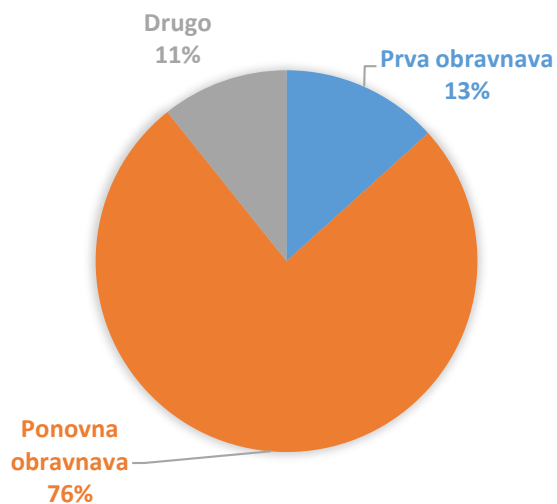
V CDZO Koper

- sodelovalo največje število pacientov
- 19,1 % vzorca (242 pacientov)

SODELUJOČI PACIENTI

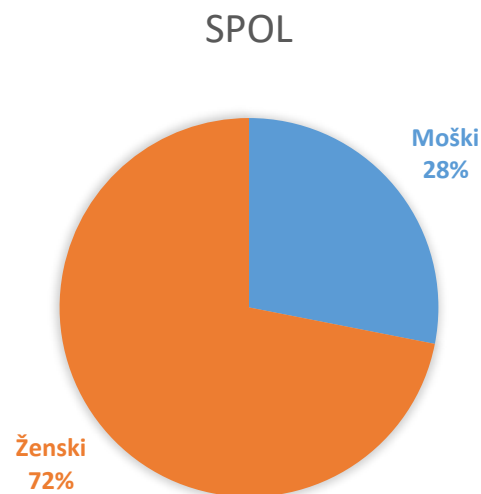
	Vrsta obravnave		Skupaj
	AMB	SPO	
Število	193	49	242
Odstotki	79,8	20,2	100

ZAKAJ STE NAZADNJE OBISKALI TA CDZ?

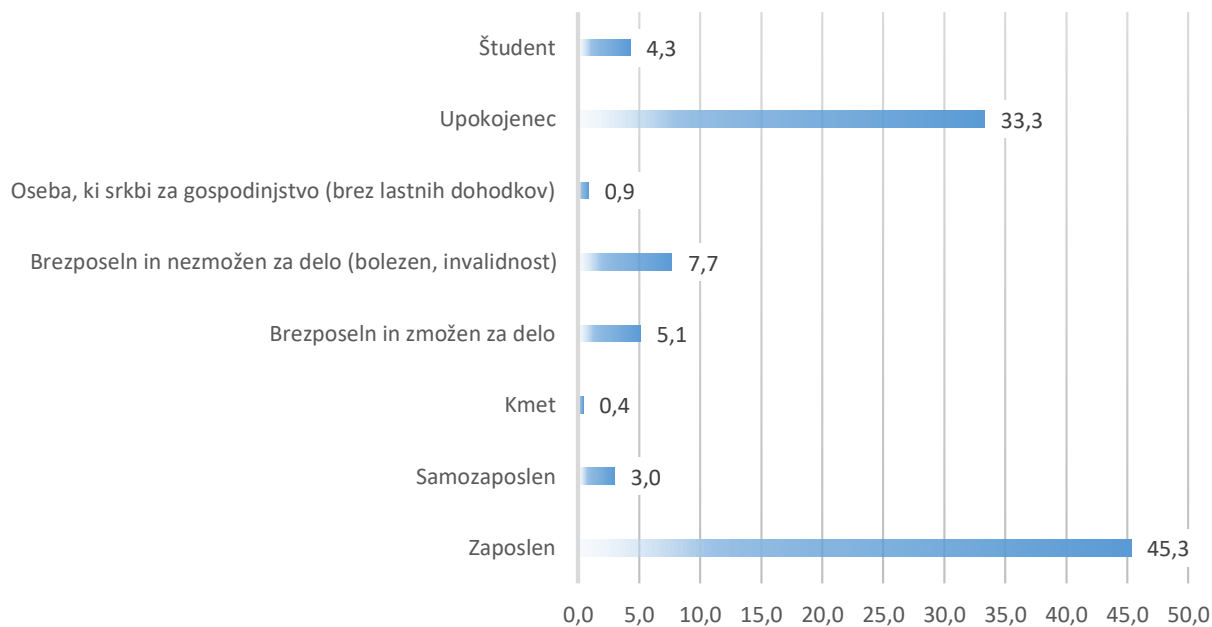
SODELUJOČI PACIENTI

- Povprečna starost 52 let ($\bar{x} = 51,8; \pm 16,33$)

SODELUJOČI PACIENTI

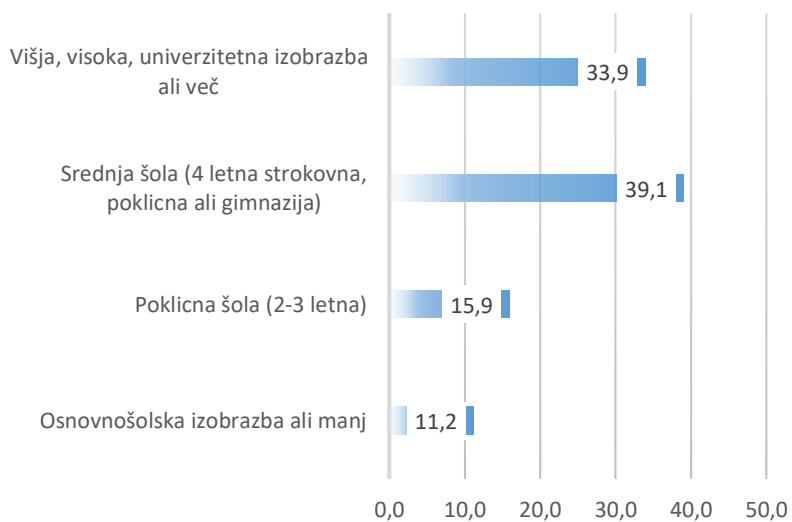
ZAPOSLOTVENI STATUS

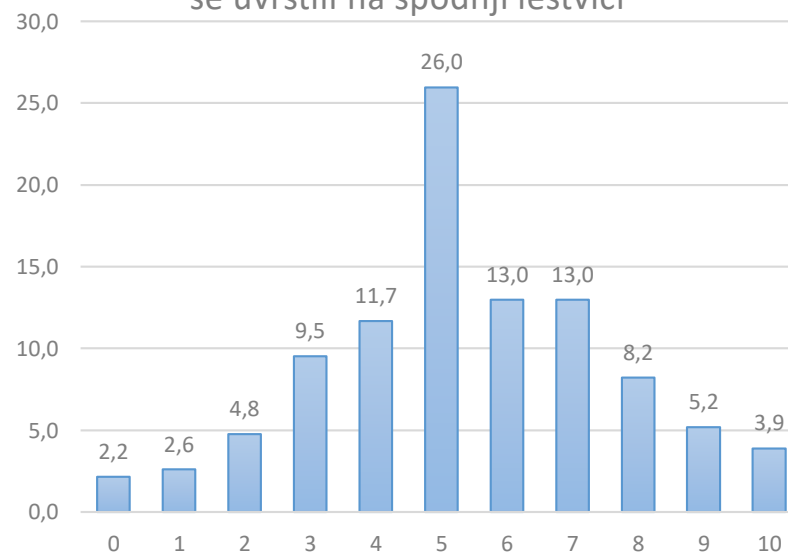
SODELUJOČI PACIENTI

Socialno-ekonomska
raven
($\bar{x} = 6,38; \pm 2,22$)

FORMALNA IZOBRAZBA

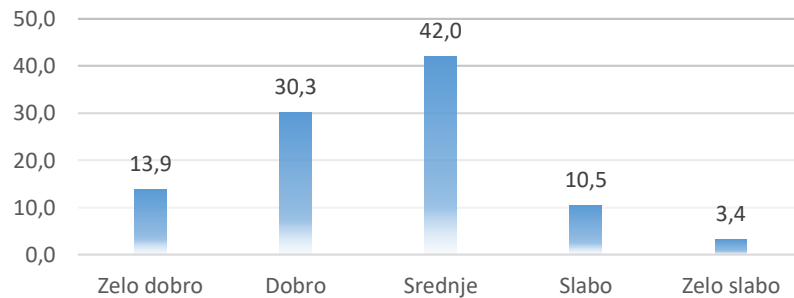

Na katero socialno-ekonomsko raven bi se uvrstili na spodnji lestvici

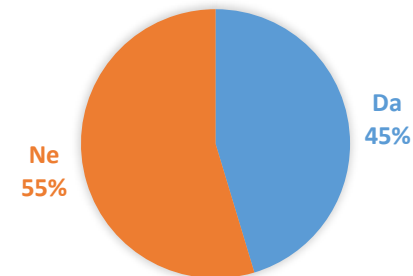

ZDRAVSTVENO STANJE

KAKO BI NA SPLOŠNO OCENILI SVOJE
TRENUTNO ZDRAVSTVENO STANJE?

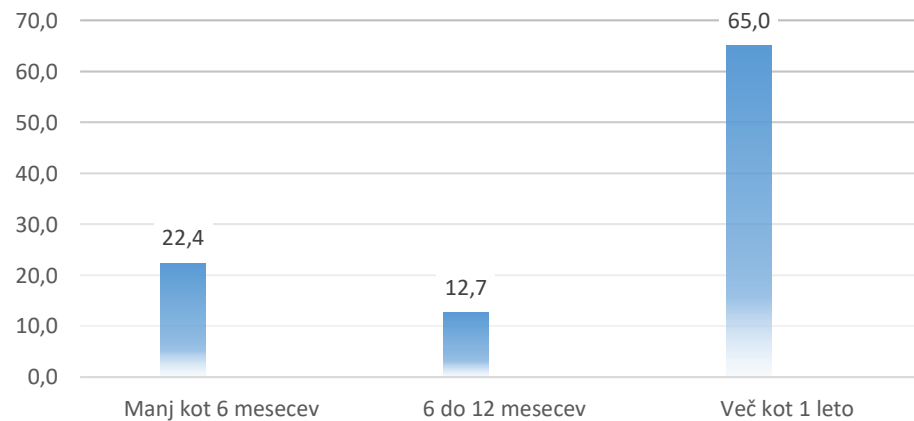

ALI IMATE POLEG TEŽAVE, ZARADI KATERE STE
OBRAVNAVANI V CDZ, TUDI KATERO IZMED KRONIČNIH
BOLEZNI, KOT SO TE, KI SO NAŠTE SPODAJ?

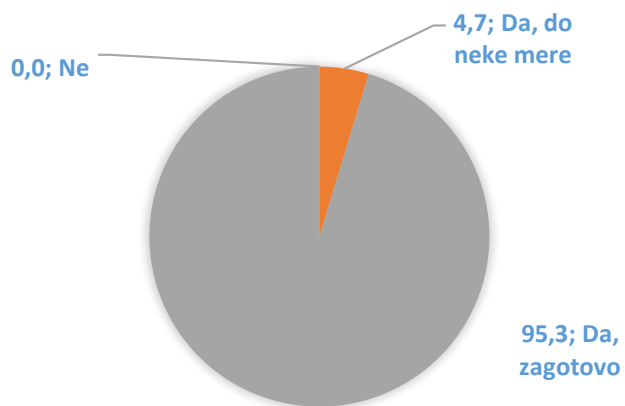
OBRAVNAVA

KOLIKO ČASA STE ŽE VKLJUČENI V
OBRAVNAVO V TEM CDZ?

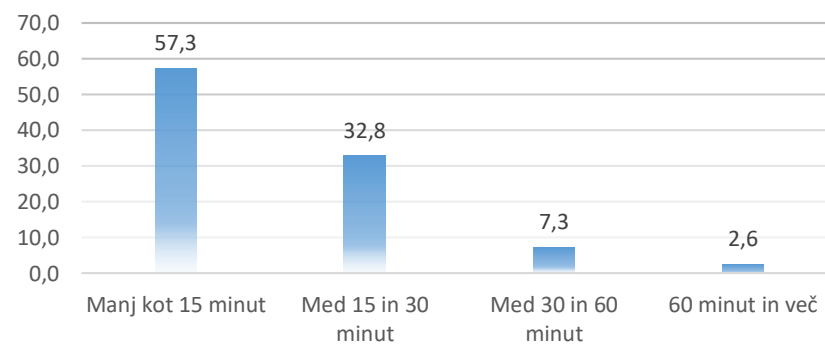

OBRAVNAVA

ALI VAS JE OSEBJE PRIJAZNO SPREJELO?

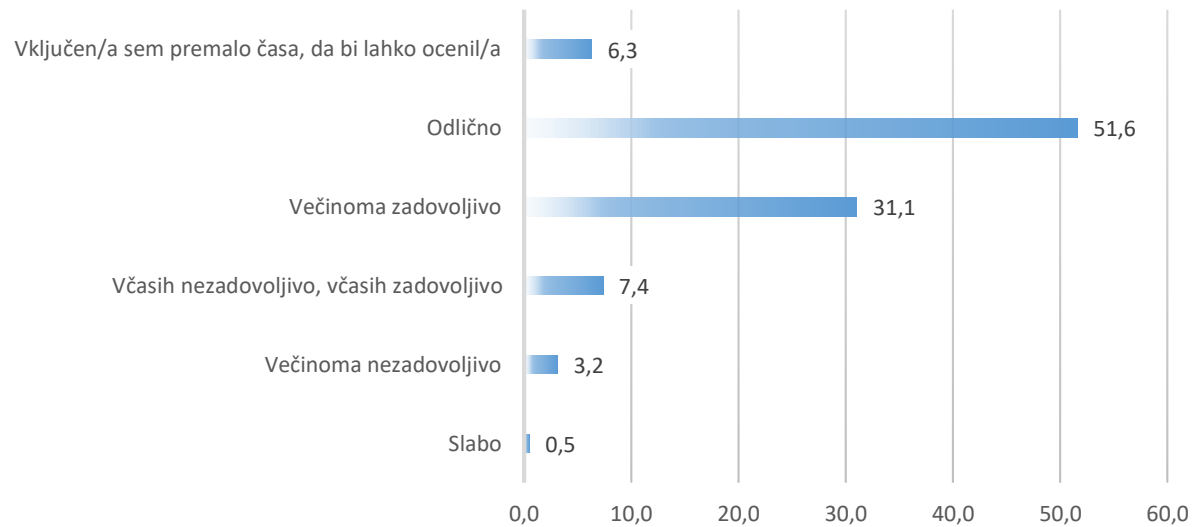
KOLIKO ČASA STE ČAKALI OD URE, OB KATERI STE BILI NAROČENI, DO ZAČETKA OBRAVNAVE?

82,3 %
čakanje ni predstavljalo težave

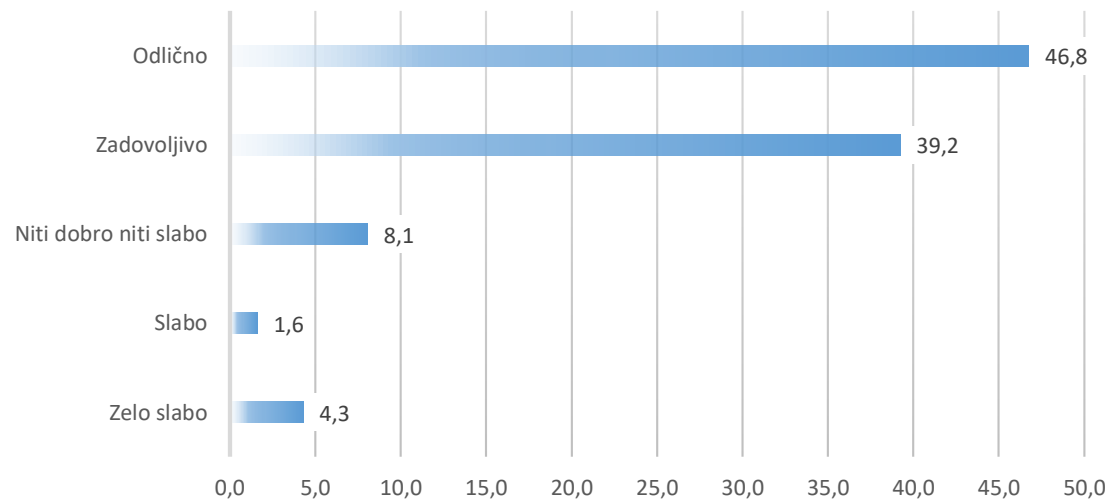
OBRAVNAVA

KAKO BI OCENILI UČINKOVITOST OBRAVNAV V CDZ PRI TEM, DA VAM POMAGAJO VZDRŽEVATI DOBRO POČUTJE IN PREPREČEVATI POSLABŠANJE VAŠEGA ZDRAVSTVENEGA STANJA?

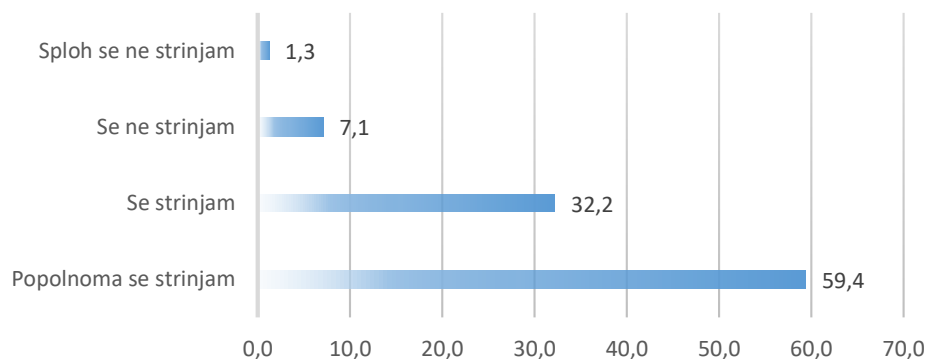
OBRAVNAVA

KAKO DOBRO, MENITE, DA STROKOVNJAKI, KI SO VAS OBRAVNAVALI, MED SEBOJ SODELUJEJO, Z NAMENOM, DA BI BILA OBRAVNAVA ZA VAS ČIM BOLJŠA?

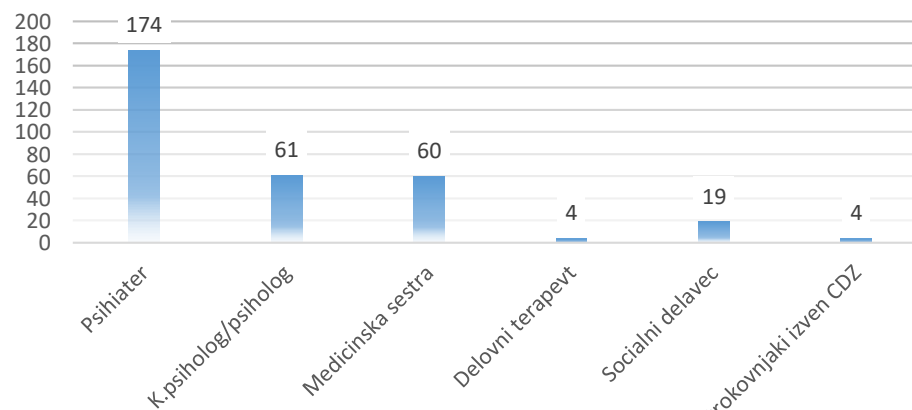

OBRAVNAVA

V KOLIKŠNI MERI SE STRINJATE, DA STE
DO OBRAVNAVE V CDZ PRIŠLI TAKRAT,
KO STE JO POTREBOVALI?

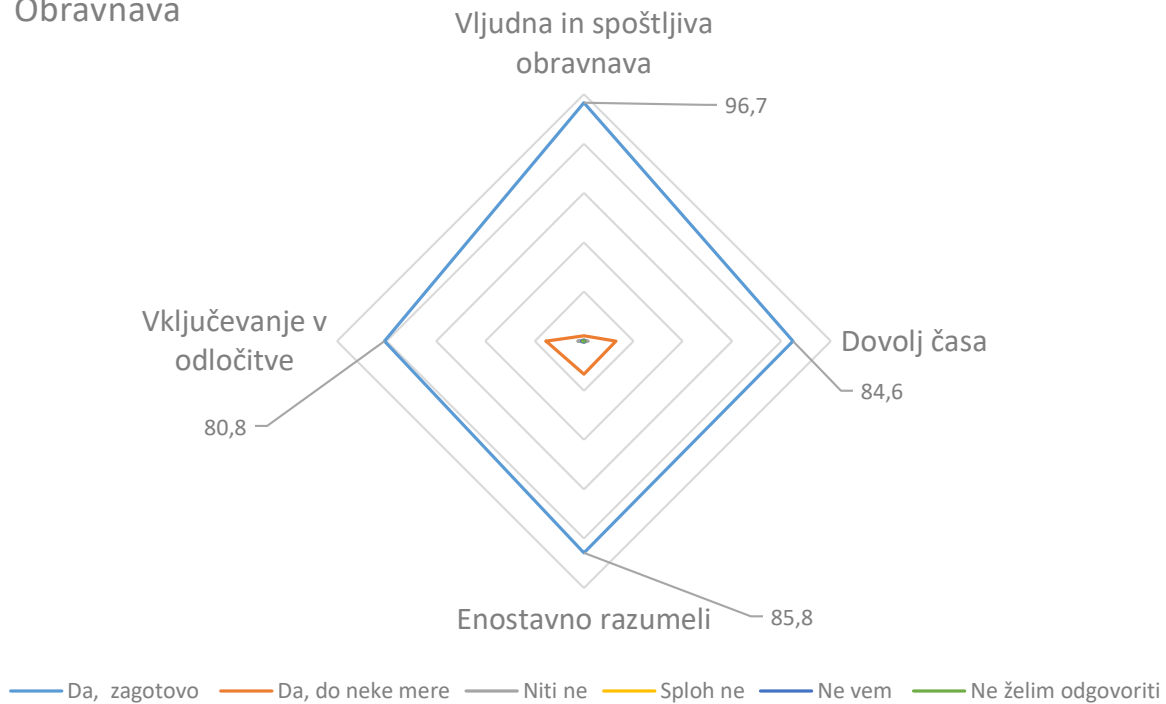

KDO ME JE OBRAVNAVAL

OBRAVNAVA

Obravnava

OBRAVNAVA

- Ali vas je strokovnjak (oziroma strokovnjaki) vprašal tudi po drugih stvareh, ki se tičejo vašega življenja na splošno in so za vas pomembne (družinske okoliščine, vsakodnevno življenje)?

DA: n = 223; 94,5 %

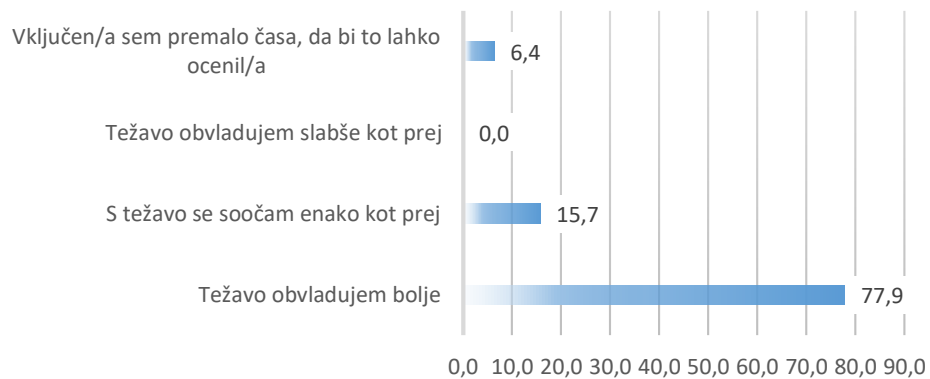
- Kako bi na splošno ocenili kakovost vaše zadnje obravnave v CDZ?

Ocena 10: N = 146; 61,6 %

Povprečna ocena: 9,16 ($\pm 1,49$)

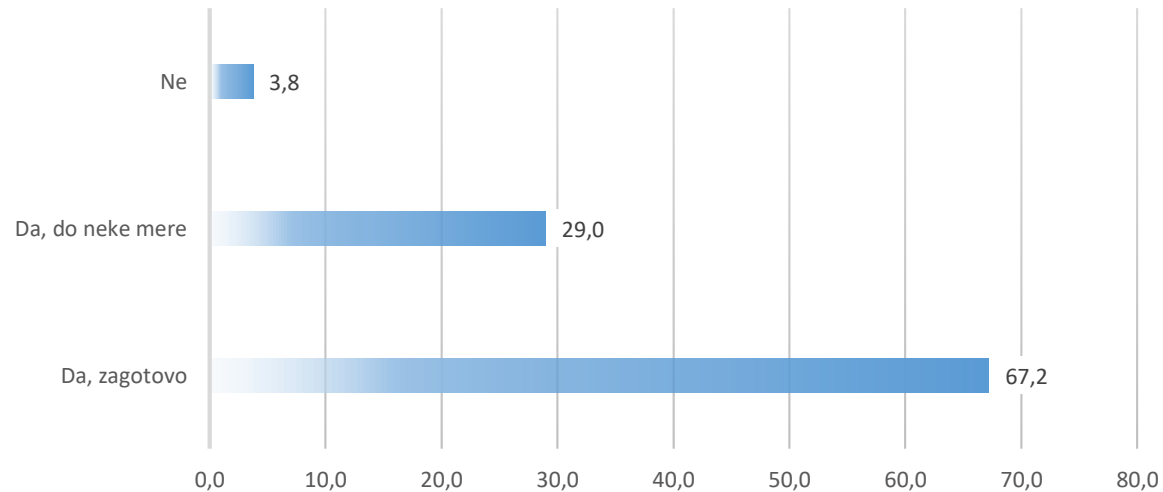
IZID ZDRAVLJENJA

ALI MENITE, DA SVOJO TEŽAVO S PODROČJA
DUŠEVNEGA ZDRAVJA OBVLADUJETE BOLJE
ALI SLABŠE KOT PRED VKLJUČITVIJO V CDZ?

OBRAVNAVA

ALI VAM JE V TEM TRENUTKU JASNO, KAKO SE BO NADALJEVALO
VAŠE ZDRAVLJENJE OZIROMA OBRAVNAVA (NA PRIMER
KONTROLNI PREGLED, OBISK OSEBNEGA ZDRAVNIKA, OBISK PRI
DRUGEM STROKOVNJAKU IN PODOBNO)?

OBRAVNAVA

Ali so vam strokovnjaki v CDZ kadarkoli predpisali psihiatrična zdravila?	N	Odstotki
Da	188	79,3
Ne	49	20,7
Skupaj	237	100,0

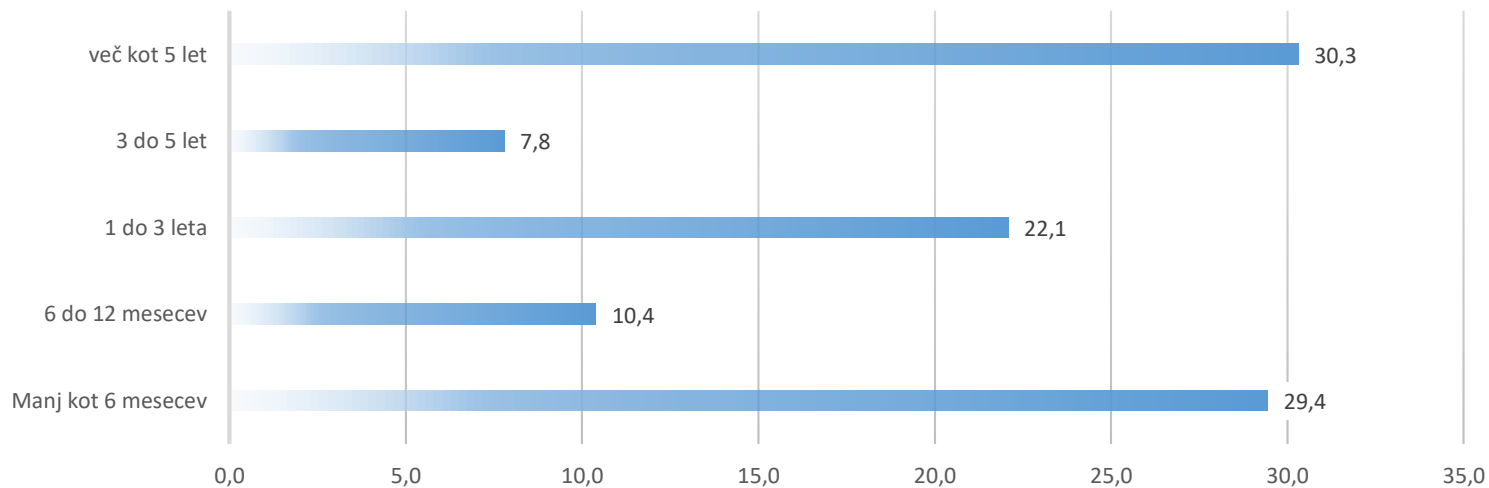
Ali ste takrat, ko so vam bila zdravila predpisana, prejeli dovolj informacij o tem, kako jemati ta zdravila (velikost in pogostost odmerka, kombinacija z morebitnimi drugimi zdravili, ki jih jemljete, in podobno)?	N	Odstotki
Da	181	97,3
Ne	5	2,7
Skupaj	186	100,0

Ali ste takrat, ko so vam bila zdravila predpisana, prejeli informacije o delovanju in možnih neželenih učinkih teh zdravil?	N	Odstotki
Da	155	84,7
Ne	28	15,3
Skupaj	183	100,0

ISKANJE POMOČI

KAKO DOLGO STE IMELI TEŽAVE V DUŠEVNEMU ZDRAVJU, PREDEN STE
POISKALI STROKOVNO POMOČ PRI STROKOVNJAKIH V CDZ ALI PRI
STROKOVNJAKIH IZVEN NJEGA?

Razprava – pozitivne strani

- Pozitivne izkušnje z obravnavo v CDZO Koper
- Prijazen sprejem
- Vljudna in spoštljiva obravnava
- Kakovostna komunikacija
- Celosten in na posameznika osredotočen pristop
- Vključenost v odločanje glede zdravljenja
- Obravnava je časovno dobro organizirana

Razprava - pomanjkljivosti

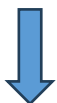
Kljub večinsko pozitivnim ocenam rezultati izpostavljajo tudi nekatere področja, kjer bi bilo obravnavo mogoče še izboljšati.

Razprava - pomanjkljivosti

15 % pacientov ni prejelo informacij o morebitnih stranskih učinkih zdravil

Pomembnost krepitve informiranja

Izboljšanje občutka varnosti in vključenosti pacientov v zdravljenje

Kar je pomemben vidik na pacienta osredotočene obravnave

Razprava - izzivi

- Problem zapoznelega iskanja strokovne pomoči

Več kot polovica pacientov je strokovno pomoč poiskala šele po več kot enem letu od pojava prvih težav, skoraj tretjina celo po več kot petih letih

- Pomembna odprava strukturnih in družbenih ovir za iskanje pomoči

Zmanjševanje stigme, ciljno usmerjeno ozaveščanje, promocija duševnega zdravja, preventive in krepitev varovalnih dejavnikov

Pomanjkljivosti

- Prikazani le podatki iz enega CDZO
Čeprav bomo analizo še razširili in študijo ponovili.
- Potencialna pristranost vzorca
Odzivnost je dobra, ampak lahko se zgodi, da odgovarjajo le tisti, ki so najbolj/najmanj zadovoljni ne pa vsi v sredini
- Širitev analize na vse sodelujoče CDZO
- Ponovitev raziskave (predvidoma vsaka 3 leta)

Opolnomočenje pacientov

- Skupno prizadevanje za boljše storitve na področju duševnega zdravja
- Kultura soodločanja
- Sistem – z ljudmi za ljudi
- Kakovostna in dostopna oskrba, ki odraža potrebe

GLAVNO SPOROČILO

spremljanja izkušenj pacientov z obravnavo

Skupaj lahko gradimo okolje, kjer bodo **glas pacientov**, **strokovno znanje** in podporna **skupnost** enakovredno prispevali k boljšemu duševnemu zdravju.

Zato vas vljudno vabim,
da kot pacienti aktivno sodelujete pri spremljanju izkušenj in –
izrazite vaše pohvale, pritožbe in vsako izkušnjo vmes.

Hvala za vaš čas in vašo pozornost

za duševno zdravje

NACIONALNI PROGRAM DUŠEVNEGA ZDRAVJA

